

APEL NR 0003.3.3.2026
RADY GMINY NOWINY

z dnia 27 maja 2026 r.

**do organów państwa o wsparcie i zintensyfikowanie prac legislacyjnych
nad projektem ustawy znoszącej ograniczenie dwóch kadencji dla
organów wykonawczych w samorządzie**

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) oraz art. 25 ust. 2 pkt 4 Statutu Gminy Nowiny (Dz. Urz. Woj. Św. z 2025 r. poz. 559), Rada Gminy Nowiny występuje do Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Rady Ministrów, z następującym apelem:

Rada Gminy Nowiny wyraża swoje poparcie dla działań podejmowanych w celu uchwalenia ustawy znoszącej ograniczenie dwóch kadencji dla organów wykonawczych w samorządzie i apeluje do organów ustawodawczych i wykonawczych państwa polskiego o wsparcie, wzmocnienie oraz przyśpieszenie prac legislacyjnych nad procedowanym projektem ustawy, który wycofuje przepisy dotyczące limitu kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast.

Ograniczenie kadencyjności wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, wprowadzone do polskiego porządku prawnego ustawą z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 130), jest niezgodne z zasadą demokratycznego państwa prawnego w zakresie, w jakim niezgodnie z zasadą proporcjonalności ogranicza czynne prawo wyborcze członków wspólnot samorządowych, a w odniesieniu do ich biernego prawa wyborczego narusza istotę tego prawa.

Rada Gminy Nowiny wskazuje na pilną potrzebę zniesienia ograniczenia dotyczącego liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, gdyż obecnie obowiązująca regulacja nie służy stabilizacji funkcjonowania samorządu terytorialnego, godzi w zasady demokratyczne oraz autonomię lokalnych społeczności. Wprowadzona dwukadencyjność ogranicza wybór wyborcom i osłabia demokrację oraz pozbawia samorządy zaufanych liderów, dysponujących wiedzą instytucjonalną i specjalistycznym doświadczeniem. Popieramy projekt, który wycofuje przepisy dotyczące limitu kadencji. Samorząd terytorialny, jako fundament polskiej demokracji, wymaga wzmocnienia, stabilności i poszanowania zasady pomocniczości, a nie centralnego ograniczania praw zarówno wyborców, jak i wybieranych. Obowiązujące obecnie ograniczenia nie służą ani demokracji lokalnej, ani porządkowi i bezpieczeństwu publicznemu. Demokracja lokalna opiera się na wolnej woli wyborców, a nie na

administracyjnym ograniczeniu ich prawa do wyboru liderów, którzy cieszą się zaufaniem mieszkańców. Nienaturalne skracanie możliwości sprawowania funkcji prowadzi nie do demokratyzacji, lecz do osłabienia lokalnych wspólnot poprzez zrywanie ciągłości skutecznego przywództwa. Wprowadzenie zasady dwukadencyjności pełnienia urzędu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) bezpośrednio ograniczyło bierne prawo wyborcze, poprzez uniemożliwienie ubiegania się o wybór na ten urząd każdemu obywatelowi, który pełnił ten urząd dwukrotnie. Tym samym, wprowadzony ustawowo zakaz kolejnej elekcji nie tyle ograniczył, co wprost naruszył istotę prawa do kandydowania. Ponadto, dwukadencyjność pośrednio ograniczyła również czynne prawo wyborcze członkom wspólnoty lokalnej, wyłączając możliwość skutecznego udzielenia przez nich poparcia dotychczasowym władarzom gminnym, którym wyborcy – pozytywnie oceniając ich działalność – chcieliby prolongować mandat społecznego poparcia na kolejną kadencję. Brak możliwości ponownego wyboru, sprawującego urząd już dwie kadencje władza gminy z dużym prawdopodobieństwem przełoży się na odczuwalny przez członków wspólnot samorządowych spadek efektywności zarządzania i znaczące obniżenie jakości usług publicznych. Przymus rezygnacji z kandydowania wielu doświadczonych gospodarzy gmin, znających nie tylko lokalne problemy, ale również procedury i uwarunkowania związane z otoczeniem gospodarczym i społecznym danej wspólnoty, w efekcie doprowadzić może do obniżenia poziomu efektywności procesów rządzenia w gminie.

Wprowadzona ustawowo dwukadencyjność, poprzez ograniczenie możliwości kandydowania w wyborach na urząd władza gminy, bezpośrednio przekłada się na redukcję wyborcom opcji personalnego wyboru i godzi w sprawczość wspólnoty lokalnej oraz ogranicza jej samodzielność w wymiarze bezpośrednio związanym z dbałością członków społeczności lokalnej o jej dobro wspólne. Zespolecie mieszkańców w ramach wspólnoty lokalnej nie ma wyłącznie charakteru terytorialnego, ale wyraża się także w realizacji dobra wspólnego, jakim jest prawidłowy rozwój cywilizacyjny miejscowej społeczności, zarówno w wymiarze socjalnym, ekonomicznym czy kulturalnym. Prawidłowy rozwój wspólnoty lokalnej uzewnętrznia się także w nieskrępowanej możliwości korzystania z instytucji prawnych, gwarantujących udział mieszkańców w procesie decyzyjnym, dotyczącym istotnych spraw gminy. I jest to nie tylko prawo podejmowania decyzji w drodze referendum lokalnego oraz udział w konsultacjach gminnych, ale także możliwość korzystania z czynnego i biernego prawa wyborczego, celem udzielenia legitymacji preferowanym przez siebie programom i głoszącym je politykom.

Niniejszy apel jest wyrazem poparcia Rady Gminy Nowiny dla projektu likwidującego limity kadencji w samorządzie gminnym, lecz przede wszystkim jest wezwaniem do organów ustawodawczych i wykonawczych państwa polskiego o skuteczne i szybkie przeprowadzenie procesu legislacyjnego, którego efektem będzie akt prawny znoszący centralnie wprowadzone ograniczenie praw zarówno wyborców, jak i wybieranych.

Przewodniczący Rady Gminy

Marcin Wojcieszynski